

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Dvořákem v právní věci žalobce: **M. B.** proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje, Komenského nám. 125, 532 11 Pardubice**, v řízení o žalobě proti rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje ze dne 8.9.2010, č.j. KrÚ 66114/2010/DSU,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e** v části směřující proti sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky ze dne 19.10.2010, zn. 2010/76127-212 **o d m í t á .**
- II. Žaloba **proti rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje ze dne 8.9.2010, č.j. KrÚ 66114/2010/DSU, s e z a m í t á .**
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se včasnou žalobou domáhal soudního přezkumu rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje ze dne 8.9.2010, č.j. KrÚ 66114/2010/DSU, kterým bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Lanškroun ze dne 3.8.2010, č.j. 10525/2010/LAN, jímž byl žalobci snížen příspěvek na živobytí z částky 6.310,-- Kč na částku 1.954,-- Kč měsíčně ode dne 1.2.2010, přičemž se jednalo o příspěvek na živobytí podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, v platném znění (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“). Žalobu odůvodnil žalobce v podstatě následujícím způsobem.

V žalobě brojil proti způsobu, jakým se správní orgán vypořádal s výkladem § 24 odst. 1 písm. g) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Podle tohoto ustanovení se částka živobytí u osoby, která pobírá příspěvek na živobytí déle než 6 měsíců, sníží na částku existenčního minima. Toto ustanovení se však nevztahuje na osobu, která má příjem z výdělečné činnosti. Žalobce nesouhlasil s výkladem správního orgánu, který tento pojem, tj. „příjem z výdělečné činnosti“ vyložil tak, že nejvhodnějším pro vymezení tohoto pojmu je § 27 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, a to z důvodu, že na tento zákon odkazuje zákon o životním a existenčním minimu. S tím žalobce nesouhlasí, neboť zákon o pomoci v hmotné nouzi obsahuje cca 40 odkazů na různé další zákony a zákon o životním a existenčním minimu další desítky. Ustanovení § 24 odst. 1 písm. g) zákona o pomoci v hmotné nouzi na zákon o důchodech neodkazuje. Není ani logický důvod podmiňovat příjem tím, že má zakládat účast na důchodovém pojištění. Skutečnost, že s odkazem na § 27 zákona o důchodovém pojištění „nelze vystačit“, dává žalobci za pravdu i stanovisko MPSV, z něhož žalobce v žalobě citoval. Podle tohoto stanoviska MPSV, pokud nelze příjmy zahrnout do některé z taxativně vymezených kategorií dle § 9 zákona o hmotné nouzi, záleží na správním uvážení příslušného správního orgánu. Žalobce tvrdil, že pro takový případ existuje kategorie „ostatní“, tj. „ostatní započitatelné příjmy“ [§ 9 odst. 1 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi]. Další námitky již v podstatě směřovaly proti uvedenému stanovisku MPSV (jednalo se o vyrozumění ve věci podnětu žalobce na přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení dle § 94 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění – vyhotovené MPSV ČR dne 19.10.2010 – pozn. krajského soudu). Žalobce těmito dalšími námitkami polemizoval s názorem MPSV, když požadavek, aby příjemce platby vedle prohlášení a účetních dokladů o příjmu dokládal také účetnictví a zdroje příjmů plátce příjmu (str. 3 stanoviska MPSV), nemá oporu v zákoně, obec nemá kompetence s takovými informacemi pracovat a nemá právo je ani shromažďovat. Žalobce dále uvedl argumentaci na podporu svých námitek směřujících proti stanovisku MPSV. Konstatoval, že „restriktivní výklad ministerstva“, jak je uveden ve zmíněném stanovisku, jde proti smyslu zákona. Žalobce poukázal na Listinu základních práv a svobod, čl. 30 odst. 2. V petitu žaloby se domáhal „určení neplatnosti“ žalovaného rozhodnutí a určení povinnosti správnímu orgánu vydat nové rozhodnutí, které bude v souladu se stanoviskem tohoto soudu.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 21.2.2011 uvedl, že vycházel při výkladu pojmu „výdělečná činnost“ uvedeného v § 24 odst. 1 písm. g) zákona o pomoci v hmotné nouzi subsidiárně ze zákona o důchodovém pojištění, když důvodem pro tento postup byla skutečnost, že na tuto právní normu odkazuje i zákon o životním a existenčním minimu. A právě zákon o důchodovém pojištění definuje výdělečnou činnost jako činnost osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) – l), v) – x), vykonávanou v rozsahu, která zakládá účast na pojištění. Na prostředky, které sám sobě žalobce na „příjmový – výdajový pokladní doklad“ bez doložení např. peněžního deníku, účetní knihy potvrzoval, tak nelze nahlížet jako na příjem z výdělečné činnosti, ale jako na další opakující se nebo pravidelné příjmy podle § 7 písm. k) zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu. Jádrem sporu není, zda-li započítat dokládaný příjem pro účely výpočtu dávky (§ 9 zákona o pomoci v hmotné nouzi), ale to, zda-li bude uznán jako příjem z výdělečné činnosti, a tudíž se částka živobytí sankčně nesníží z 3.126,-- Kč na 2.020,-- Kč. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

Krajský soud přezkoumal žalobu v mezích žalobních bodů v řízení vedeném podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“, přičemž dospěl k následujícím skutkovým a právním závěrům:

Předně je nutné zdůraznit, že podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s.ř.s.“) soud přezkoumává napadané výroky žalovaného rozhodnutí v mezích žalobních bodů. V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu tedy platí dispoziční zásada. Rozsah přezkumu žalobou napadaného správního rozhodnutí je ve správním soudnictví vymezen žalobními body, jimiž žalobce konkretizuje svá tvrzení ve vztahu k namítanému porušení zákona. Z tohoto důvodu obsah a kvalita žaloby v podstatě předurčují obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Přezkoumá-li soud žalobou napadené rozhodnutí nad rámec žalobních bodů, překročí rámec přezkumné činnosti vymezených v § 75 odst. 2 s.ř.s., přičemž Nejvyšší správní soud již v minulosti vyslovil, že „jinou vadou řízení před soudem“ s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé je, pokud krajský soud přezkoumá a poté zruší žalobou napadané správní rozhodnutí z důvodu, který nebyl žalobcem uplatněn jako žalobní bod. Takový postup krajského soudu je nejen popřením dispoziční zásady, kterou je ovládáno správní soudnictví, ale znamená i zásah do principu rovnosti účastníků řízení, neboť jím odnímá právo vyjádřit se ke skutkovým a právním otázkám, které vzal soud za určující pro své zrušující rozhodnutí (srov. např. rozsudek NSS ze dne 14.2.2008, čj. 7Afs 216/2006-63). Určitý průlom do dispoziční zásady ovládající správní soudnictví představuje povinnost soudu vyslovit rozsudkem nicotnost přezkoumávaného správního rozhodnutí bez návrhu (§ 76 odst. 2) a povinnost soudu zrušit napadané rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí (srov. např. rozsudek NSS ze dne 12.12.2003, čj. 2Ads 33/2003-78). Další případy týkající se možnosti tohoto průlomu stanovila judikatura jen v určitých, specifických věcech (např. prekluze v daňovém řízení, zánik odpovědnosti za přestupek uplynutím zákonné lhůty, uplatnění zásady ne bis in idem, aplikace zásady „non-refoulement“, aplikace právního předpisu či ustanovení, které na věc nedopadají – avšak to jen při splnění předpokladů stanovených v judikátu NSS ze dne 28.7.2009, čj. 8 Afs 51/2007-87). Konečně, dle názoru krajského soudu, výjimkou z této zásady bude i případ, kdy se bude jednat o porušení hmotněprávního ustanovení Listiny základních práv a svobod ze strany správního orgánu, které nebude předmětem žalobních námitek. Důvodem pro tuto výjimku je skutečnost, že ust. § 75 odst. 2 s.ř.s. představuje normu procesněprávní, a pokud se bude jednat o porušení hmotněprávního ustanovení Listiny základních práv a svobod, tak je třeba připomenout, že smysl procesních norem spočívá ve vytváření mechanismů k ochraně hmotného práva. Procesní normy nelze vnímat jako samoučelné, a tím spíše nemohou představovat překážku pro aplikaci ústavně zaručené hmotněprávní normy. Proto může v takovém případě krajský soud aplikovat hmotněprávní ustanovení Listiny základních práv a svobod i za situace, kdy žalobce tuto námitku v žalobě vůbec neuplatnil (podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2008, čj. 2 As 9/2008, který sice se vztahoval ke kasační stížnosti, ale lze jej argumentum a simili aplikovat i v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, neboť základní úvaha aplikovaná v tomto případě je použitelná i v tomto řízení).

Krajský soud se tedy ve smyslu zmíněné judikatury nejprve zabýval otázkou, zda existuje některá z výše zmíněných výjimek ve vztahu k aplikaci dispoziční zásady, tj. zda je dán důvod pro to, aby soud aplikoval některou z výše uvedených výjimek. V této souvislosti dospěl krajský soud k závěru, že žalované rozhodnutí netrpí vadou uvedenou v ust. § 76 odst.

1 písm. a) s.ř.s., žalované rozhodnutí není nicotné (§ 76 odst. 2) a rovněž se nejedná o zmíněné další případy průlomu do dispoziční zásady. Proto se krajský soud dále zaměřil na přezkoumání žalovaného rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2), přičemž dospěl k následujícím skutkovým a právním závěrům:

Městský úřad Lanškroun jako správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 2.8.2010, č.j. 10525/2010/LAN rozhodl podle zákona o pomoci v hmotné nouzi tak, že žalobci jako příjemci příspěvku na živobytí tuto dávku snížil z 6.310,-- Kč na 1.954,-- Kč měsíčně ode dne 1.2.2010. Správní orgán I. stupně vycházel ze zjištění, že se změnil rozdíl mezi částkou živobytí příjemce a výší příjmů příjemce. Žalobce podle odůvodnění tohoto rozhodnutí je veden v evidenci u úřadu práce a příjmy za rozhodné období, tj. za předcházející 3 měsíce, doložil ve výši 100,-- Kč, a to v každém měsíci, jako příjem od matky žalobce, paní B. Tyto příjmy nepovažoval správní orgán I. stupně za příjem z výdělečné činnosti, když při výkladu tohoto pojmu vycházel ze zákona o důchodovém pojištění, v němž je tento pojem vymezen [§ 27, § 5 odst. 1 písm. a) – l), v) – x) zákona o důchodovém pojištění]. Uvedené příjmy ve zmíněné výši doložil žalobce jako příjmy od matky žalobce ve výši 100,-- Kč získané v měsíci listopadu a prosinci roku 2009, v měsíci lednu nedoložil žalobce žádný příjem. U žalobce pak byla hodnocena aktivita uchazeče o zaměstnání v měsíci únoru 2010.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž poukázal na to, že správná definice příjmů pro zákon o pomoci v hmotné nouzi je v § 7 a v § 8 zákona o životním a existenčním minimu, přičemž uvedl, že zákon o důchodovém pojištění „s tím nemá nic společného“. Příjem žalobce je příjmem podle § 7 zákona o životním a existenčním minimu, když se jedná o opakující se nebo pravidelný příjem podle § 7 písm. k) cit. zákona.

Žalovaný rozhodl o tomto odvolání tak, že jej zamítl a potvrdil zmíněné rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Uvedl, že „ohniskem sporu“ v daném správním řízení je neuznání dokládáných příjmů jako příjmů z výdělečné činnosti. Žalovaný uvedl, že pro vymezení pojmu „výdělečná činnost ve smyslu ust. § 24 odst. 1 písm. g) zákona o pomoci v hmotné nouzi je nejvhodnější podpůrné použití zákona o důchodovém pojištění,“ když důvodem je mimo jiné skutečnost, že na tento zákon odkazuje zákon o životním a existenčním minimu, přičemž „konkrétně se jedná o § 8 zmíněného zákona, a to v oblasti zápočtu příjmů z podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti“. Uvedl, že podle § 27 zákona o důchodovém pojištění se výdělečnou činností rozumí činnost osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) – l), v) – x) vykonávaná v rozsahu, který zakládá účast na pojištění, a protože na příjmy dokládané odvolatelem nelze nahlížet jako na příjem z výdělečné činnosti, když se nejedná o činnost, která zakládá účast na nemocenském a důchodovém pojištění, dospěl žalovaný k závěru, že městský úřad jako správní orgán I. stupně postupoval v souladu se zákonem.

Ve správním spisu je ještě založen dopis MPSV ČR ze dne 19.10.2010, zn. 2010/76127-212, kterým MPSV vyrozumělo žalobce ve věci jeho podaného podnětu na přezkoumání zmíněného rozhodnutí v přezkumném řízení dle § 94 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. V tomto vyrozumění dospělo MPSV k závěru, že v dané věci, na rozdíl od žalovaného, výklad uvedeného pojmu „výdělečná činnost“ závisí na správním uvážení příslušného správního orgánu, zda vyhodnotí příjem jako tzv. pravidelně se opakující příjem,

který je rozhodný pro posouzení nároku na dávku pomoci v hmotné nouzi, a který je též rozhodující pro posouzení aktivity, tj. snahy zvýšit si vlastní příjem. Dále v tomto vyrozumění je obsažena úvaha MPSV týkající se posouzení uvedených příjmů (tj. 2 x 100,-- Kč za jednotlivé měsíce, vyplacené žalobci jeho matkou), když se jednalo o příjem neprůkazný a jednalo se o nedostatečnou a neprokázanou snahu zvýšit si příjem vlastní prací. Dále MPSV konstatovalo, že žalobce jako předseda občanského sdružení Veselé křížovky si vyplácí sám sobě 100,-- Kč měsíčně. Dále konstatovalo, že je nutné, aby žalobce správnímu orgánu nezpochybnitelně prokázal, např. předložením peněžního deníku, pokladní knihy apod., z jakých zdrojů pocházejí příjmy občanského sdružení Veselé křížovky, tj. z jakých prokazatelných příjmů si smluvní částku vyplácí. Dospělo k závěru, že na uvedené příjmy nelze pohlížet jako na příjem z výdělečné činnosti ve smyslu ust. § 9 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Jelikož změna v odůvodnění napadeného rozhodnutí nezakládá změnu výroku ve věci samé a změna odůvodnění nezakládá důvody pro zrušení nebo změnu rozhodnutí v přezkumném řízení podle § 94 správního řádu, byl tak ze strany MPSV podnět žalobce k přezkumnému řízení shledán nedůvodným.

Jak vyplývá z žaloby, z hlediska jejího obsahu bylo nutné předně konstatovat, že žaloba obsahově mířila nejen proti žalovanému rozhodnutí, ale též proti vyrozumění Ministerstva práce a sociálních věcí ČR ze dne 19.10.2010, zn. 2010/76127-212, kterým bylo žalobci na základě jeho podnětu na přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení podle § 94 správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb.) sděleno, že nebyly shledány důvody k zahájení přezkumného řízení. Přípis, jímž správní orgán sděluje, že neshledává důvody k zahájení přezkumného řízení (§ 94 odst. 1 správního řádu z roku 2004), je pouhým sdělením správního orgánu straně a není rozhodnutím ve smyslu § 65 s.ř.s.; takový úkon je vyloučen z přezkoumání soudem ve správním soudnictví a žalobu proti němu podanou správní soud odmítne jako nepřipustnou podle § 46 odst. 1 písm. d), § 68 písm. e), § 70 písm. a) s.ř.s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14.2.2008, č.j. 7 As 55/2007-71). Protože se v daném případě jednalo o pouhé sdělení správního orgánu žalobci, tedy sdělení MPSV žalobci, nejedná se o rozhodnutí ve smyslu § 65 s.ř.s, kterým by mohl být žalobce zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, proto musel žalobu v této části směřující proti zmíněnému vyrozumění MPSV soud odmítnout ve výroku I. tohoto rozsudku jako nepřipustnou podle § 46 odst. 1 písm. d), § 68 písm. e) a § 70 písm. a) s.ř.s.

V případě žaloby směřující proti žalovanému rozhodnutí dospěl soud k následujícím závěrům:

Není sporu o tom, že mezi účastníky je spornou otázka výkladu pojmu použitého v ust. § 24 odst. 1 písm. g) zákona o pomoci v hmotné nouzi, a to pojmu „výdělečná činnost“.

Podle ust. § 24 odst. 1 písm. g) zákona o pomoci v hmotné nouzi částka živobytí osoby činí u osoby, která pobírá příspěvek na živobytí déle než 6 kalendářních měsíců, částku existenčního minima; zvýšení částky živobytí podle § 25 – 28 a § 30 této osobě nenáleží. Toto ustanovení se nevztahuje na osobu, u které se nezkoumá snaha zvýšit si příjem vlastní prací (§ 11 odst. 3), osobu pobírající podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci,

osobu, která má příjem z výdělečné činnosti, osobu, která je invalidní v prvním nebo v druhém stupni, a osobu, která vykonává dobrovolnickou službu nebo veřejnou službu v rozsahu alespoň 20 hodin v kalendářním měsíci.

Podle § 25 odst. 1 osobě, s výjimkou osoby uvedené v § 24 odst. 1 písm. a) a b) a osoby uvedené v odst. 2, která má příjem z výdělečné činnosti a prokazatelně se snaží využít možnost zvýšení příjmů vlastní prací (§ 12), se zvyšuje částka živobytí o polovinu částky rozdílu mezi životním minimem osoby a existenčním minimu.

Podle § 12 odst. 1 jako možnost zvýšení příjmů vlastní prací se posuzuje a) započetí výdělečné činnosti u osoby nepracující, b) zvýšení rozsahu a intenzity výdělečné činnosti, c) možnosti vykonávat lépe placenou výdělečnou činnost.

Žalovaný vycházel při vymezení uvedeného pojmu „výdělečná činnost“ z ust. § 27 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění a dále z ust. § 5 odst. 1 písm. a) – l), v) – x), když jako důvod pro aplikaci zákona o důchodovém pojištění ve vztahu k vymezení zmíněného pojmu spatřoval správní orgán I. stupně a potažmo žalovaný skutečnost, že právě tento pojem je vymezen v tomto zákonu a odkazuje na zákon o důchodovém pojištění i zákon o životním a existenčním minimu. Naproti tomu žalobce s tímto názorem nesouhlasil, když zákon o hmotné nouzi obsahuje řadu odkazů na různé další zákony a zákon o životním a existenčním minimu další desítky odkazů. Jedná se o odkazy nepřímé podle názoru žalobce a není logicky důvod podmiňovat příjem tím, že má zakládat účast na důchodovém pojištění. Žalobce tvrdil, že (s odkazem na zmíněné stanovisko MPSV) záleží na správním uvážení příslušného správního orgánu, jakým způsobem vymezí, respektive zahrne příjmy pod uvedený pojem „výdělečná činnost“. K tomu soud uvádí následující závěr:

Předně je nutné konstatovat, že je nutné odlišovat pojem „příjem“ uvedený zejména v ust. § 9, § 11 zákona o pomoci v hmotné nouzi od pojmu „výdělečná činnost“ aplikovaný v citovaném ustanovení zmíněného zákona. Výdělečná činnost nepochybně patří do širšího pojmu „příjem“, avšak zákon o pomoci v hmotné nouzi na rozdíl od pojmu „příjem“ blíže nespecifikuje, respektive nevymezuje pojem „výdělečná činnost“. V případě výkladu pojmu aplikovaného zákonodárcem v cit. ust. zákona o pomoci v hmotné nouzi je nutné předně vycházet z principu jednoty a bezrozpornosti právního řádu. Princip jednoty právního řádu znamená, že pojmy obsažené v jednom zákoně mají stejný význam jako totožné pojmy obsažené v zákoně jiném, ledaže by tu byl zvláštní důvod pro to, aby jim byl přiřazen význam jiný (srov. rozsudek NSS ze dne 31.8.2004, č.j. 6A 143/2001-151). Proto správně oba správní orgány předně zkoumaly, zda tento pojem není obsažen ještě v jiných právních předpisech. A jak správně konstatovali, tento pojem je obsažen v § 27 zákona o důchodovém pojištění, když výdělečnou činností se rozumí činnost osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) – l), v) – x) vykonávaná v rozsahu, který zakládá účast na pojištění. V ust. § 5 odst. 1 písm. a) – l), v) – x) je pak uvedený pojem výdělečná činnost blíže specifikován vymezením konkrétních výdělečných činností. Je sice pravdou, že v daném případě se nejedná o aplikaci zmíněného pojmu v souvislosti se zákonem o důchodovém pojištění, avšak tato skutečnost sama o sobě bez dalšího (tj. bez existence zvláštního důvodu pro to, aby byl přiřazen tomuto pojmu jiný význam než podle zákona o důchodovém pojištění a podle zákona o pomoci v hmotné nouzi) neumožňuje dospět k jinému výkladu zmíněného pojmu, a to tím spíše v případě, kdy zákonodárce v zákonu o pomoci v hmotné nouzi nevymezil uvedený pojem odlišným

způsobem než v zákonu o důchodovém pojištění. Pokud by zákonodárce byl názoru, že by s přihlédnutím k výše vymezenému principu jednoty právního řádu existoval zvláštní důvod pro to, aby tomuto pojmu byl přiřazen jiný význam v zákonu o pomoci v hmotné nouzi než v zákonu o důchodovém pojištění, tak by jistě vymezil tento pojem odlišným způsobem v zákonu o pomoci v hmotné nouzi, eventuálně by alespoň naznačil důvod, proč nelze zmíněný pojem vymezit pro účely tohoto zákona stejným způsobem jako v zákonu o důchodovém pojištění. Proto krajský soud považoval názor obou správních orgánů v případě aplikace zmíněného pojmu za správný, nicméně uvedením principu jednoty právního řádu korigoval soud tento právní názor správních orgánů (srov. rozsudek NSS ze dne 28.7.2009, č.j. 8Afs 51/2007-87).

Závěr žalovaného a potažmo soudu o tom, že při vymezení pojmu „výdělečná činnost“, použitého v § 24 odst. 1 písm. g) a v § 25 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi je nutné vycházet z vymezení tohoto pojmu obsaženého ve zmíněném ustanovení zákona o důchodovém pojištění, je podle názoru krajského soudu i v souladu se samotným smyslem a účelem uvedeného ust. zákona o pomoci v hmotné nouzi. Jak vyplývá z důvodové zprávy k zákonu o pomoci v hmotné nouzi, a ostatně toto potvrdil i sám žalobce v žalobě, „úmyslem zákonodárce však je (podle důvodové zprávy k zákonu-pozn. krajského soudu) zvýhodnit osoby, které jsou aktivní a snaží se svoji situaci řešit“. Podle důvodové zprávy k ust. § 24 zákona o pomoci v hmotné nouzi kritériem pro hodnocení možnosti zvýšení příjmů vlastní prací je jak vlastní aktivita osoby v hmotné nouzi, tak její aktivita směrem k úřadu práce. Při posuzování snahy o opuštění stavu hmotné nouze se hodnotí v první řadě snaha pracovat (srov. důvodová zpráva k cit. zákonu, k § 11). Podle názoru krajského soudu však nebylo rozhodně úmyslem zákonodárce, aby „zvýhodnil“ ty osoby, které vyvíjejí pouze jednorázovou a nahodilou výdělečnou činnost, za účelem získání zvýhodnění podle cit. zákona. Krajský soud proto nemůže souhlasit s názorem žalobce na to, že by v daném případě bylo nutné postupovat pouze „formalisticky“, což by podle něj znamenalo, že „zaplatí-li si 2 nezaměstnaní navzájem jedinou korunu za výdělečnou činnost, jde o příjem dle § 24 odst. 1 písm. g)“. To rozhodně účelem právní úpravy obsažené v zákonu o pomoci v hmotné nouzi není, když takový postup osob uplatňujících nárok na příspěvek na živobytí podle zákona o pomoci v hmotné nouzi lze hodnotit pouze jako účelový, obcházející uvedený úmysl zákonodárce. Tímto úmyslem zákonodárce podle názoru krajského soudu bylo „zvýhodnit“ pouze ty osoby, u nichž lze předpokládat snahu o získání trvalého příjmu z výdělečné činnosti. A tomu právě nejvíce, jak uvedl žalovaný, „vyhovuje“ vymezení pojmu „výdělečná činnost“ dle zákona o důchodovém pojištění, který tyto nahodilé a jednorázové příjmy nepovažuje za příjem z výdělečné činnosti.

Žalobce by však nemohl být se svým nárokem a potažmo s žalobou úspěšný ani v případě, že by příjem jím uplatněný bylo možné považovat za příjem z výdělečné činnosti ve smyslu ust. § 24 odst. 1 písm. g) a § 25 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Jak totiž vyplývá z rozhodnutí správního orgánu I. stupně, předmětem posouzení činnosti žalobce jako výdělečné činnosti byla jeho činnost uvedená a jím samotným popsaná v příjmových a výdajových dokladech za měsíce listopad a prosinec 2009, přičemž se jednalo o úklid v domácnosti provedený žalobcem ve prospěch jeho matky, paní B., když za tuto činnost, tedy za úklid v domácnosti, obdržel žalobce od své matky podle uvedených podkladů příjem 100,-- Kč v měsíci listopad a prosinec roku 2009. Žalobce v odvolání proti tomuto rozhodnutí nenamítl, že by mu měl být hodnocen ještě jiný příjem, tedy z jiné, údajně výdělečné činnosti, a nenamítl to ani v části žaloby směřující proti rozhodnutí žalovaného, když v další části

uplatnil námitky proti zmíněnému vyrozumění MPSV, ve kterém MPSV hodnotilo jiné příjmy žalobce, které se týkaly jeho činnosti v občanském sdružení Veselé křížovky, přičemž se jedná o příjmy od 1.6.2010, tedy jedná se o příjmy, které nepatří do příjmů za rozhodné období pro stanovení příspěvku na živobytí posuzované správním orgánem I. stupně a žalovaným (předmětem rozhodnutí bylo mimo jiné i posouzení příjmů za rozhodné období, tedy za poslední 3 měsíce před 1.2.2010, tedy za listopad a prosinec 2009 a leden 2010, přičemž v těchto měsících uplatnil žalobce pouze příjmy od své matky v měsíci listopadu a prosinci 2009 za výše zmíněnou činnost, tedy za úklid domácnosti vedené jeho matkou). Tuto činnost nelze v souladu s výše zmíněným smyslem a účelem právní úpravy obsažené v zákoně o pomoci v hmotné nouzi považovat za výdělečnou činnost ve smyslu ust. § 24 odst. 1 písm. g) a § 25 odst. 1 uvedeného zákona, když se jedná o činnost, která nezakládá účast na pojištění nejen podle zákona o důchodovém pojištění, ale nejedná se o výdělečnou činnost vymezenou jiným právním předpisem, než je zákon o důchodovém pojištění. Tímto zákonem je zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, v platném znění, který v § 10 vymezuje výdělečnou činnost jako činnost, která zakládá účast na nemocenském pojištění (vedle dalšího vymezení obsaženého v cit. ust. zákona o státní a sociální podpoře, tedy že se může jednat o samostatnou výdělečnou činnost či činnost vykonávanou v zahraničí za účelem dosažení příjmu). Ze zákona o státní a sociální podpoře tedy vyplývá, že pod pojem „výdělečná činnost“ je vedle samostatné výdělečné činnosti a činnosti vykonávané v zahraničí za účelem dosažení příjmů zařazena výdělečná činnost v ČR, která však obdobně jako podle zákona o důchodovém pojištění, musí zakládat účast na nemocenském pojištění. Uvedená činnost žalobce ve prospěch jeho matky účast žalobce na nemocenském pojištění nezaložila (srov. § 5 a § 6 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění). Navíc se nemůže jednat o výdělečnou činnost i z jiného důvodu, protože provedení úklidu domácnosti matky žalobce je plněním vyživovací povinnosti žalobce vůči svému rodiči ve smyslu ust. § 87 odst. 1 zákona o rodině (zák.č. 94/1963 Sb.), když výživou nelze rozumět nejen výživu ve smyslu potravy, ale i uspokojování ostatních osobních potřeb, tedy i úklidu domácnosti.

Z výše uvedených důvodů proto musel soud žalobu jako nedůvodnou zamítnout, což učinil ve vztahu k části žaloby směřující proti žalovanému rozhodnutí ve výroku II. tohoto rozsudku.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 2 s.ř.s., podle něhož úspěšný žalovaný neměl právo na náhradu nákladů řízení a podle § 60 odst. 1 neúspěšnému žalobci nevzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s.ř.s.).

Proti pravomocnému rozhodnutí je přípustná kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně, kterou lze podat z důvodů a za podmínek uvedených v § 102 a násl. s.ř.s. ve lhůtě dvou týdnů po doručení rozhodnutí prostřednictvím Krajského soudu v Hradci Králové, pobočky v Pardubicích. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení

stěžovatele advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání § 105 odst. 2 a § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s., a contrario).

V Pardubicích dne 6. května 2011

JUDr. Jan Dvořák, v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Andrea Pfeiferová